

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Юридичний факультет
Кафедра соціального права

Затверджено
на засіданні кафедри
соціального права
факультету юридичного
Львівського національного
університету імені Івана Франка
(протокол № 12 від 25 серпня 2022 р.)
Завідувач кафедри _____ проф. Пилипенко П.Д.

Силабус із вибіркової дисципліни
«ПРАВО ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ»

що викладається в межах ОПІ «Право»
першого (бакалаврського) рівня вищої
освіти для здобувачів зі спеціальності
081 «Право»

Львів 2022

Львівський національний університет імені Івана Франка
Юридичний факультет
Кафедра соціального права

СИЛАБУС курсу «Право екологічної безпеки»

Назва курсу	Право екологічної безпеки
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Січових стрільців 14
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Юридичний факультет, кафедра соціального права
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	081 Правознавство
Викладачі курсу	Шпарик Назар Ярославович, к.ю.н., доцент кафедри соціального права
Контактна інформація викладачів	nazar.shparyk@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Zoom або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка курсу	http://law.lnu.edu.ua/department/kafedra-soc-prava
Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні практичні та теоретичні знання, необхідні для завершального етапу засвоєння курсу «Екологічне право». Тому у курсі представлено як огляд наукових концепцій, так і правозастосовну практику, яка необхідна при вирішенні практичних проблем.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Право екологічної безпеки» є вибірковою дисципліною з спеціальності 081 «Право» для освітньої програми « БАКАЛАВР», яка викладається в 8 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Метою вивчення вибіркової дисципліни «Право екологічної безпеки» є формування необхідного обсягу теоретичних знань, набуття практичних навиків правозастосування для забезпечення належного стану захищеності довкілля від загроз виникнення надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру, а також щодо механізму правового регулювання екологічної безпеки, включаючи заходи організаційно-правового та функціонально-правового характеру, а також специфіку притягнення винних осіб до відповідальності за порушення правових вимог екологічної безпеки
Література для вивчення дисципліни	Основна література: 1. Екологічне право України. Академічний курс : підручник / [за заг. ред. Ю. С. Шемшученка – [2-е вид.]. – К. : Юрид. думка, 2008. – 720 с.

2. Ільків Н. В. Екологічне право України : навч. посібник / Н. В. Ільків, Я. З. Гаєцька-Колотило. – К. : Істина, 2008. – 296 с.
3. Право довкілля (екологічне право) : навч. посібник для студ. ВНЗ / [Пилипенко П. Д., Федорович В. І., Ващишин М. Я. та ін.] ; за ред. П. Д. Пилипенка. – К. : Ін Юре, 2010. – 400 с.
4. Екологічне право України : навчальний посібник / за ред. проф. І. І. Каракаша, д. ю. н. Т. Є. Харитонової, к. ю. н. А. І. Черемнової; вид. 1-е. Одеса : Гельветика, 2018. 408 с.
5. Довідник чинних міжнародних договорів України у сфері охорони довкілля / кол. авт.: А. Андрусевич, Н. Андрусевич, З. Козак – Львів : Суспільство і довкілля, 2009. – 203 с.
6. Краснова Ю. А. Право екологічної безпеки України: теоретичні аспекти: монографія. Київ: НУБіП України, 2017.- 589 с.
7. Краснова Ю. А. Правове регулювання екологічної безпеки в Україні: монографія. Київ: Алерта, 2013. -304 с.

Додаткова література:

8. Балюк Г. І. Екологічне право України: Конспект лекцій у схемах (Загальна і Особлива частини): Навч. посібник. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 192 с.
9. Краснова Ю. А. Проблеми правового забезпечення екологічної безпеки у сільському господарстві України. Аграрне право як галузь права, юридична наука і навчальна дисципліна: матеріали Всеукраїнського круглого столу (Київ, 25 травня 2012 р.): зб. наук. пр. Київ: НУБіП України, 2012. С. 87–90.
10. Краснова Ю. А. Співвідношення права екологічної безпеки з іншими галузями права. Збірник матеріалів Першого зібрання фахівців споріднених кафедр з обговорення актуальних наукових проблем та методики викладання аграрного, земельного, екологічного та природо ресурсного права у вищих навчальних закладах України (Одеса, 9–10 вересня 2016 р.). Одеса: Юрид. літ-ра, 2016. С. 137–140.
11. Краснова Ю. А. Правова конвергенція у сфері забезпечення екологічної безпеки водного транспорту України. Актуальні проблеми конвергенції екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу: матеріали Всеукр. наук.-практ. круглого столу (Дніпро, 28 жовтня 2016 р.); МОН України, НГУ; Євраз. асоц. правничих шкіл і правників. Дніпро: НГУ, 2016. С. 149–155.
12. Краснова Ю. А. Перспективи розвитку права екологічної безпеки в умовах глобалізації. Сучасний стан та перспективи розвитку екологічного, земельного й аграрного права в умовах євроінтеграції: матеріали круглого столу (Харків, 8 грудня 2017 р.). Харків: Право, 2017. С. 172–175.
13. Максименцева Н. О. Правове забезпечення поведінки з небезпечними відходами: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Київський національний університет ім. Тараса Шевченка. – К., 2006. – 19 с.

	<p>14. Євстігнєєв А.С. Право сталого природокористування – об’єктивна вимога сьогодення. Природоресурсне право в системі права Ураїни: історія, сьогодення,перспективи: зб. матер. круглого столу (м. Харків, 30-1жовтня 2015 р.) / за заг. ред.М.В. Шульги. Харків: Оберіг, 2015. С. 62-65</p> <p>15. Грушкевич Т.В. До питання термінологічної визначеності назви права на екологічну безпеку. Актуальні проблеми юридичної науки. П’ятнадцяті осінні юридичні читання: зб. тез Міжнародної наук. конф. (м. Хмельницький, 21-22 жовтня 2016 р.): у 2-х ч. Хмельницький: Хмельницький ун-т управління та права, 2016. Ч. 2. С. 17-19.</p> <p>16. Фролов М.О. Правові аспекти екологічного ризику: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06. Київ, 2001. 211 с.</p> <p>17. Кравченко С.М. Актуальні проблеми міжнародного права навколишнього середовища : підручник / під заг. ред. С.М. Кравченко, А.О. Андрусевич, Дж. Бонайн. – Львів : Видавн. центр ЛНУ, 2002. – 336 с.</p> <p>18. Nazar Shparyk. Legal regulation of environmental impact assessment in Ukraine: current state / N. Shparyk // Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University (http://jpnpu.pu.if.ua) – 2018. – Vol. 5, No. 2 (2018) – P. 152-162</p> <p>19. Популярний коментар до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» / Є. Алексєєва [за заг. ред. О. Кравченко] — Видавництво «Компанія “Манускрипт”» — Львів, 2018. — 60 с.</p> <p>20. Застосування Європейської конвенції з прав людини для захисту екологічних прав та довкілля (посібник) / Є. Алексєєва, О. Мелень-Забрамна, Д. Скрильніков, — Видавництво «Компанія “Манускрипт”» — Львів, 2016. — 240 с.</p> <p>21. Оцінка впливу на довкілля: можливості для громадськості (посібник) / Є. Алексєєва [за заг. ред. О. Кравченко] — Видавництво «Компанія “Манускрипт”» — Львів, 2017. — 36 с.</p>
Тривалість курсу	32 год.
Обсяг курсу	32 годин аудиторних занять. З них 16 годин лекцій, 16 годин лабораторних робіт/практичних занять та самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - міжнародно-правові стандарти в галузі забезпечення екологічної безпеки; - чинне законодавство України про екологічну безпеку; - права й обов'язки суб'єктів правовідносин у сфері забезпечення екологічної безпеки; - механізми й процедури захисту екологічних прав у сфері охорони довкілля (національні й міжнародні); - види й підстави юридичної відповідальності у сфері забезпечення екологічної безпеки.

	<p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - застосовувати і тлумачити законодавство України та міжнародні стандарти у сфері охорони довкілля; - визначати правову природу екологічних прав у сфері забезпечення екологічної безпеки; - розробляти проекти еколого-правових документів; - використовувати судову практику для правозахисної і правозастосовної діяльності, в т.ч. правові позиції Європейського суду з прав людини, Верховного Суду.
Ключові слова	Довкілля, екологічна безпека, сталий розвиток, містобудівна документація, екологічний ризик, оцінка впливу на довкілля, стратегічна екологічна оцінка
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, лабораторних робіт та консультації для кращого розуміння тем
Теми	Доцільно подавати у формі СХЕМИ КУРСУ**
Підсумковий контроль, форма	залік в кінці семестру/року письмовий /усний/комбінований
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з теорії держави і права, екологічного, земельного, цивільного, адміністративного права, адміністративного судочинства, достатніх для сприйняття категоріального апарату курсу «Право екологічної безпеки», розуміння джерел _____
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, колаборативне навчання (форми – групові проекти, спільні розробки, тьюторство, навчальні спільноти і т. д.) проектно-орієнтоване навчання, дискусія.
Необхідне обладнання	Із урахуванням особливостей навчальної дисципліни. Вивчення курсу може не потребувати використання програмного забезпечення, крім загально вживаних програм і операційних систем.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> -максимальна кількість балів при оцінюванні знань здобувачів з дисципліни, яка завершується заліком, становить за поточну успішність 50 балів, на іспиті – 50 балів; -при оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань здобувачів за різними системами. <p>Протягом семестру проводиться не менше одного модуля або колоквиуму чи контрольних робіт або інших видів контролю. Максимальна кількість балів, яка встановлюється для цих видів контролю, а також відповідність оцінок FX та F у шкалі ECTS, у балах та національній шкалі визначається Вченими радами факультетів або кафедрами, які забезпечують викладання відповідних дисциплін.</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, вирішення кейсу).</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань</p>

	<p>на використанні джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до заліку чи екзамену.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Право екологічної безпеки. Поняття та значення. 2. Екологічний ризик як системоутворюючий чинник права екологічної безпеки 3. Сталий розвиток як передумова забезпечення екологічної безпеки. 4. Правове забезпечення охорони довкілля міст та інших населених пунктів 5. Екологічні проблеми міста та шляхи їх подолання 6. Правові засоби уникнення забруднення середовища міст та інших населених пунктів 7. Охорона вод у населених пунктах 8. Особливості правової охорони зеленої та захисної рослинності у населених пунктах 9. Екологічні вимоги щодо розміщення, проектування, будівництва, реконструкції та експлуатації промислових підприємств. 10. Містобудівна документація. ДБН 11. Містобудівні умови та обмеження 12. Екологічні вимоги щодо експлуатації транспорту 13. Поводження з відходами як елемент забезпечення екологічної безпеки та безпечного довкілля

	<p>14. Напрямки державної політики у сфері поводження з відходами</p> <p>15. Перспективи вдосконалення правового регулювання особливостей поводження з небезпечними та побутовими відходами</p> <p>16. Економічне й екологічне стимулювання утилізації відходів і зниження обсягів їх накопичення та зберігання</p> <p>17. Забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення</p> <p>18. Значення та фіксація санітарної захисної зони</p> <p>19. Правовий режим території карантину</p> <p>20. Оцінка впливу на довкілля як елемент забезпечення екологічної безпеки. Проблемні питання законодавства про ОВД.</p> <p>21. Оцінка впливу на довкілля у населених пунктах. Значення та приклади з ЄР з ОВД.</p> <p>22. Судова практика у сфері оскарження процедури оцінки впливу на довкілля.</p> <p>23. Правове регулювання охорони довкілля у сільському господарстві</p> <p>24. Охорона ґрунтів сільськогосподарських угідь</p> <p>25. Правовий режим консервації земель</p> <p>26. Правове регулювання використання пестицидів та агрохімікатів. Основні аспекти, проблеми та колізії</p> <p>27. Правове забезпечення охорони довкілля під час експлуатації тваринницьких ферм і комплексів.</p> <p>28. Правовий режим об'єктів підвищеної небезпеки</p> <p>29. Приклади практичних кейсів ЄСПЛ у сфері забезпечення екологічної безпеки.</p> <p>30. Міжнародне екологічне право і забезпечення екологічної безпеки.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ						
Тиждень / год	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) / Формат	Матеріали / Література, ресурси в інтернеті	Завдання, год.	Вага оцінки	Терміни виконання
Тижд. 1 / 2 акад. год.	Тема 1. Право на безпечне для життя і здоров'я довкілля та його правове забезпечення	Лекція	Презентація	Передивитися презентацію та рекомендовану літературу		

Тижд. 2 / 2 акад. год.	Тема 1. Право на безпечне для життя і здоров'я довкілля та його правове забезпечення	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань, дискусія	Аналіз нормативно-правових актів та судової практики, розв'язання кейсів		
Тижд. 3 / 2 акад. год.	Тема 2. Правове забезпечення охорони довкілля міст та інших населених пунктів. Заняття 1	Лекція	Презентація	Передивитися презентацію та рекомендовану літературу		
Тижд. 4 / 2 акад. год.	Тема 2. Правове забезпечення охорони довкілля міст та інших населених пунктів. Заняття 1	Практичне заняття	Есе, дискусія	Аналіз законодавства та зарубіжного досвіду		
Тижд. 5 / 2 акад. год.	Тема 3. Правове забезпечення охорони довкілля міст та інших населених пунктів. Заняття 2	Лекція	Презентація	Передивитися презентацію та рекомендовану літературу		
Тижд. 6 / 2 акад. год.	Тема 3. Правове забезпечення охорони довкілля міст та інших населених пунктів. Заняття 2	Практичне заняття	Есе, дискусія, вирішення практичних кейсів	Аналіз судової практики		
Тижд. 7 / 2 акад. год.	Тема 4. Забезпечення екологічної безпеки та поводження з відходами	Лекція	Презентація	Передивитися презентацію та рекомендовану літературу		
Тижд. 8 / 2 акад. год.	Тема 4. Забезпечення екологічної безпеки та поводження з відходами	Практичне заняття	Есе, дискусія, вирішення практичних завдань	Аналіз нормативно-правових актів та судової практики		
Тижд. 9 / 2 акад. год.	Тема 5. Оцінка впливу на довкілля як елемент забезпечення екологічної безпеки	Лекція	Презентація	Передивитися презентацію та рекомендовану літературу		

Тижд. 10 / 2 акад. год.	Тема 5. Оцінка впливу на довкілля як елемент забезпечення екологічної безпеки	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань, дискусія	Аналіз нормативно-правових актів та судової практики		
Тижд. 11 / 2 акад. год.	Тема 6. Забезпечення екологічної безпеки у сільському господарстві	Лекція	Презентація	Передивитися презентацію та рекомендовану літературу		
Тижд. 12 / 2 акад. год.	Тема 6. Забезпечення екологічної безпеки у сільському господарстві	Практичне заняття	Есе, дискусія, вирішення практичних завдань	Аналіз законодавства України та зарубіжних країн		
Тижд. 13 / 2 акад. год.	Тема 7. Юридична відповідальність як засіб забезпечення екологічної безпеки	Лекція	Презентація	Передивитися презентацію та рекомендовану літературу		
Тижд. 14 / 2 акад. год.	Тема 7. Юридична відповідальність як засіб забезпечення екологічної безпеки	Практичне заняття	Вирішення кейсів	Аналіз нормативно-правових актів та судової практики		
Тижд. 15 / 2 акад. год.	Тема 8. Міжнародно-правове регулювання забезпечення екологічної безпеки.	Лекція	Презентація	Передивитися презентацію та рекомендовану літературу		
Тижд. 16 / 2 акад. год.	Тема 8. Міжнародно-правове регулювання забезпечення екологічної безпеки.	Практичне заняття	Есе, дискусія	Аналіз міжнародно-правових актів		